

Speech bestsellerauteur Geert Kimpen op de presentatie van het boek Lena op 8 oktober 2016

We zijn allemaal nieuwsgierig waar we vandaan komen.

Wanneer we ons kronkelige pad van het leven bewandelen, en struikelen, verkeerde zijpaden inslaan, soms andere mensen opzij duwen om zelf sneller te zijn, passanten die hulp nodig hebben niet helpen, verliefd worden, en weer verlaten worden, of zelf iemand verlaten, en we toch in het diepst van ons zelf een goed mens en een goede reiziger willen zijn, maar geconfronteerd worden met ons eigen onvermogen om daar naar te leven en te handelen, dan vragen we ons af wie we zijn, hoe we zo geworden zijn, waarom we niet anders kunnen zijn.

En wanneer we dan ouder worden en soms op een onbewaakt moment ons spiegelbeeld in een etalageruit zien, schrikken we. Dan zien we niet ons zelf lopen, maar onze overleden broer, of we herkennen de blik van onze vader, de wandelpas van onze moeder. En vaak zien we dan net dát, wat we zelf niet wilden worden. Waar we ons in onze jeugdige opstandigheid tegen verzet hadden, wat we ooit gezworen hadden nooit te zullen zijn.

En zo staan we allemaal op de schouders van onze ouders en voorouders. Gewone mensen die er ook niet om gevraagd hadden op deze wereld neergepoot te worden. Mensen die net als wij zelf hun pad moesten lopen, fouten maakten, lief hadden en bedrogen, droomden en teleurgesteld geraakten wanneer hun dromen niet uit kwamen. En kinderen maakten die ze naar best vermogen opvoedden hoewel ze zelf nog kind waren, net zoals wanneer wij zelf feitelijk nog kinderen waren toen we kinderen op deze wereld zetten.

En toen we klein waren, waren onze ouders onze goden. Zij wisten alles, hoe het leven werkte, hoe het hoorde, zij konden onze wensen vervullen, gaven ons te eten, kleedden ons, dekten ons toe wanneer we gingen slapen, en troosten ons wanneer we voor het eerst onze knie open vielen. Tot we zelf een god of godin wilden worden, en afstand namen van alles wat ze ons hadden geleerd, we rebels werden zonder reden om onze eigen identiteit te vinden. Want we waren heel anders, wisten we diep van binnen, dan dat nest waarin we geboren en getogen waren.

Tot dat moment in die etalageruit, die badkamerspiegel, die reflectie in die rivier waarin we verkoeling zochten. En hoe oud we ook waren, hoe ver we ook afgedwaald waren van ons ouderlijke huis, hoe trots we ook waren op die paar schamele dingen die typisch ons waren, in één nanoseconde werden we terug geslingerd naar toen we nog in korte broek liepen. En beseften dat we nooit van ons zelf of onze familie konden weglopen. Zelfs al dachten we dat we een deur definitief achter ons hadden dichtgeslagen. En we beseften dat we veel meer dan we ooit hadden kunnen vrezen leken op onze ouders, onze broers en zussen, onze grootouders.

En op zo'n moment dat ons hart even overslaat, hebben we twee mogelijkheden. We kunnen onze ogen sluiten, en met alle kracht in onszelf het besef verdringen dat we veel meer lijken en zijn op dat waar we niet op wilden lijken. We kunnen het proberen te vergeten. Maar het is onmogelijk om alle spiegels op aarde met donkere doeken te bedekken zodat we nooit naar de niet geaccepteerde kant van onszelf hoeven te kijken.

Dus hebben we een andere mogelijkheid. We kunnen de schrijver, de vorser en de archeoloog in ons zelf wakker kussen. Gaan graven in onszelf, naar dat wat we lang geleden in onze ingewanden en diepste krochten van onze geest inkapselden. We kunnen de meest avontuurlijke reis van ons leven aanvangen naar het geheim dat in ons DNA opgesloten ligt.

Dat is wat Monique Bronkhorst deed. Op zoek naar wie ze was en waar ze vandaan kwam, stuitte ze op het geheim van haar familie. Die raadselachtige grootvader, groots in de wereld, maar over wie niemand in de familie nog sprak. Wie was hij? Wat had hij haar te vertellen? Welk puzzelstuk van hem, ontbrak in haar? Waarom deed hij wat hij deed? En wat zou zij gedaan hebben? Zou ze in dezelfde omstandigheden ook foute keuzes gemaakt hebben? Of had ze die op haar eigen manier in haar eigen leven ook gemaakt? En hoe sterk kan de liefde van een grootmoeder zijn. Van een vrouw, die een man lief heeft waarvan ze weet dat hij niet helemaal deugt, omdat het haar man is, en omdat trouw geen loze belofte voor haar was, maar een zwaarwichtige verantwoordelijkheid voor haarzelf en haar kinderen. En omdat zij in haar tijd niet wegliep zoals de dag van vandaag waar huwelijken als zeepbellen uit elkaar spatten.

En zo begon Monique eerst voorzichtig als een documentairemaker, of wetenschapper, zich in te graven in de roots van haarzelf. Eerst langs de buitenkant, zoomde ze in op de geschiedenis, de omstandigheden waarin haar grootouders leefden, maar toen was het onontkoombaar, en daalde ze niet alleen dieper in het onderwerp, maar werd het onderwerp. Door een roman te schrijven, werd ze haar grootmoeder die lief had, tegen beter weten in, en haar grootvader die niet meer ongrijpbaar was, maar leefde ze tijdens het schrijven, zijn leven, en maakte zijn keuzes.

En zo omarmde ze waar ze misschien lang haar ogen voor sloot, en werd "Lena" geboren.

Een prachtige meeslepende roman over twee mensen die net als wij, in een andere, moeilijkere tijd, strijden met de obstakels waar we zelf ook mee strijden.

En zo leren we dat een oppervlakkig oordeel slechts onze eigen angst is voor wat we in ons zelf willen verbergen. Want wanneer we afkeurend met een vinger naar iemand wijzen, zijn er drie vingers die nog veel afkeurender in onze eigen richting wijzen. En we kunnen ons zelf pas helen, in de omhelzing van ons zelf, en al diegenen die ons vormden, die ons pijn deden, die we lief hadden en ons afwezen, in alle aspecten van die duizenden spiegels die ons omringen.

Want wanneer ik naar jou kijk, zie ik alleen maar wat ik van jou in mezelf herken. En als ik een afkeer van jou heb, herken ik alleen maar de afkeer van mezelf. En wanneer ik jou lief heb, herinner jij mij aan wat er lief te hebben valt aan mezelf.

Dat veel mensen ontroerd mogen worden door Lena.

Wij zijn trots met Paris Books deze mooie roman te mogen uitgeven.